

[Thomsen.]

beløb sig til 89 000 Kr. og Elevunderstøttelserne til 49 000 Kr. Understøttelserne til de sønderjyske Elever er uden for dette Tal. Skolerne havde desuden et stadig gennem Aarene voksende lokalt Tilskud fra Kommuner, Skolefonds og andre interesserede. Under denne Lov med de nævnte Ændringer er Efterskolernes Antal vokset til 57 og Antallet af Elever til lidt over 3 000. Statens Tilskud i Finansaaret 1940—41 var: direkte til Skolerne 122 000 Kr. og til Elevunderstøttelser 192 000 Kr., heri dog indbefattet Understøttelser til de sønderjyske Elever, der faar Understøttelsen gennem sønderjysk Skoleforening.

De over 3 000 Elever, omtrent ligeligt fordelt mellem de to Køn, som nu aarligt gæster Efterskolerne, betyder en Fordobling siden 1930, da den første Lov blev vedtaget, og dog er det jo en meget, meget ringe Procent af en Aargang af Landets Ungdom, der tæller ca. 65 000. Men det maa ogsaa indrømmes, at den lille Gren, som de private Efterskoler udgør af vor Ungdomsskoles lovpriste store Træ, trods alt til nu har siddet i Skyggen. Skolernes anspændte Økonomi, som tydeligt fremgaar af Betænkningen af 1936, har givet sig Udslag i utidssvarende Lokaler, utilstrækkeligt Undervisningsmateriel, lavt lønnede og derfor alt for ofte skiftende Lærere. Derfor kan der ikke rejses berettigede Bebrejdelser for den ringe Tilslutning mod Efterskolerne. Efterskolerne har trods beskedne ydre Kaar, trods en vis Askepotstilling blandt Ungdomsskolerne, med Trofasthed og Offervillighed røgtet en ikke ubetydelig Opgave gennem deres gode Bidrag til Ungdommens Oplæring og Dygtiggørelse, og mange af dem har haft ikke ringe Betydning for det aandelige Liv paa Hjemstedet. Det er derfor ogsaa fuldt ud fortjent, naar der ved Gennemførelsen af det her foreliggende Lovforslag skaffes Efterskolerne lige Kaar med og samme Ret som Højskoler, Landbrugsskoler m. fl.

Lovforslagets enkelte Bestemmelser er gennem den højtærede Undervisningsministers Redegørelse og gennem Behandlingen i det andet høje Ting velkendte, og jeg skal derfor ikke trætte med en fornyet Gennemgang. Bestemmelserne om Godkendelse og dennes Fortabelse, Tilskudsregler, Tilbud om Laan til selvejende Skoler, Tilsyn og flere andre Bestemmelser er helt eller paa det nærmeste sammenfaldende med de tilsvarende Bestemmelser i Højskoleloven. Beregningsreglerne for

Antallet af Aarselever og de Krav, der her stilles, maa siges at være i høj Grad rimelige, og Bestemmelserne i § 7, der skal tjene til at hindre Dobbelttilskud til de Efterskoler, som har Forbindelse med andre Skoleformer, er meget lempelige for Skolerne.

Jeg vil her gerne rette en Forespørgsel til den højtærede Undervisningsminister: Kan der oplyses noget om Størrelsen af de lokale Tilskud? Jeg har for et enkelt Aar — jeg tror det var 1934—35 — set disse Tilskud opgjort til i alt 30 500 Kr. fra Skolefonds, Kommuner og andre interesserede. Videre vil jeg spørge, hvad Grunden egentlig er til, at man i § 2, Stk. c., har opretholdt saadanne stedlige Tilskud uden Krav til Størrelsen som Betingelse for at faa Statstilskud til Skolerne. Det er jo rimeligt, at disse lokale Tilskud har fulgt Skolerne lige fra deres allerførste Tid, men deri ligger i og for sig ingen Begrundelse for, at Kravet opretholdes.

Statens Merudgift efter Forslaget kan efter de vedføjede Oplysninger opgøres saaledes: Det direkte Tilskud til Skolerne vil beløbe sig til 215 326 Kr. mod 122 336 Kr. i 1940—41, altsaa en Merudgift paa 93 000 Kr.; Elevunderstøttelser vil beløbe sig til 378 570 Kr. mod nu kun Halvdelen, altsaa en Merudgift paa 189 000 Kr. Det giver en samlet Merudgift for Statskassen paa 282 000 Kr., en Merudgift, som forhaabentlig vil stige ret kraftigt, efterhaanden som Skolernes Lokaleforhold, Undervisningsmateriel og Lærerlønninger kommer paa Højde med Tiden og Formaalet.

Der kan ikke være Tvivl om, at Efterskolerne vil modtage Lovforslagets Bestemmelser med stor Tilfredshed. Skolerne faar, saa vidt jeg kan se, næsten alle deres Ønsker til Staten opfyldt, og Kravene, der stilles til Skolerne, vil sikkert af dem blive anset for i høj Grad rimelige.

Saa vil jeg gerne til Slut sige et Par Ord om den anden Part, om Ungdommen, som vore Tanker drejer sig om under Behandlingen her i Rigsdagen af disse Skoleforslag. Der siges saa meget om denne Ungdom. I Dag har jeg bl. a. hørt sige, at den er skoletræt. Ellers hører man, at den er daarlig, den er ugidelig, den er forlystelsessyg, og den Slags kan siges, der kan altid findes Eksempler paa, at det er rigtigt. Men jeg har nu staaet i Arbejdet blandt Ungdommen i over 40 Aar, og jeg ser ikke rettere end, at der er mindre af den Slags, end der har været tilforn. Vi har efter min Formening ingenlunde en